Lieta nr.C20 **3210** 13

2013.g.

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

2014.gada 26.februāris

Liepājas tiesas tiesnese Aija Pomerance izskatīja rakstveida procesā civillietu AS ``NORVIK BANKA`` maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par parāda piedziņu un

konstatēja:

Prasītāja AS ``NORVIK BANKA`` (turpmāk Banka) 2013.gada 4.septembrī cēlusi Liepājas tiesā maza apmēra prasību pret atbildētāju /pers. B/ par parāda 781,91 lata piedziņu: pamatparāds 328,29 lati, procenti 131,74 lati, līgumsods 321,88 lati.

Prasībā norādīts, ka 2006.gada 20.decembrī puses noslēgušas līgumu nr.VK10020347 par VIVA norēķina kartes izsniegšanu un lietošanu, saskaņā ar kuru atbildētājai piešķirts atļautais kredīts 300,00 lati, ar ikmēneša procentu likmi 1,79%.

Atbildētāja neveica ar līgumu uzņemtās saistības. Pēdējais maksājums veikts 2008.gada 2.jūnijā 15,49 latu apjomā. Prasītājs 2010.gada 7.oktobrī vienpusēji izbeidza līgumu.

Lūdz piedzīt minēto parādu un noteikt bankas tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus.

Prasība pamatota uz Latvijas Civillikuma 1587., 1590., 1591., 1716., 1717., 1720., 1753., 1756., 1757., 1765., 1943.panta.

Prasība celta Civilprocesa likuma 30.^{3} nodaļas kārtībā, kā maza apmēra prasība. Banka norādījusi, ka nevēlas lietas izskatīšanu tiesas sēdē.

Atbildētāja paskaidrojumus Civilprocesa likuma 250.^{23} panta kārtībā nav sniegusi.

Latvijas Civilprocesa likuma 250.$^{25.}$ panta 2.daļā noteikts, ka ja puses nelūdz lietas izskatīšanu tiesas sēdē, vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

No lietas materiāliem redzams, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{22} panta 1.daļai, pusēm ir izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesnesi, kura tiesvedībā atrodas lieta, kā arī pusēm ir izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{25} panta 1.daļai pusēm paziņots par datumu, kad lieta tiks izskatīta rakstveida procesā.

Tiesas dokumenti atbildētājai izsūtīti uz viņas deklarēto dzīves vietu Sakas pagasta ``Kaģenieki`` Pāvilostas novads.

Papildus pieteikumi vai lūgumi nav saņemti.

Lieta izskatāma rakstveida procesā.

Pārbaudījusi un izvērtējusi lietā esošos materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

No lietā iesniegtā 2006.gada 20.decembra līguma nr.VK1002037 redzams, ka /pers. B/ un AS ``LATEKO BANKA`` noslēguši Viva norēķinu kartes izsniegšanas un lietošanas līgumu, saskaņā ar kuru, atbildētājai piešķirts kredīts 300 latu apjomā, ar ikmēneša maksājumu 15,49 lati, uz 24 mēnešiem, ar ikmēneša 1.maksājuma datumu.

Ar Uzņēmuma reģistra 2006.gada 15.decembra lēmumu AS ``LATEKO BANKA`` mainījusi nosaukumu uz AS ``NORVIK BANKA``.

Latvijas Civillikuma 1934.pantā noteikts, ka ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošanu īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.

Savukārt Latvijas Civillikuma 1587.pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek par pienākumu līdzējiem izpildīt apsolīto. No minētā dokumenta abām pusēm izceļas savstarpējas prasījuma tiesības, kā uz līguma izpildīšanu, tā arī uz zaudējumu atlīdzību.

No prasītāja iesniegtiem pierādījumiem redzams, ka aizdevums ir izsniegts, atbildētāja iepazīstināta ar līguma nosacījumiem, atzinusi par saistošu maksājumu grafiku.

Tiesa nav ieguvusi pierādījumus, ka samaksa būtu veikta. Atbilstoši Civillikuma 1838.pantam, ka samaksa veikta jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Atbildētāja sava saistības atbilstoši likumam un līgumam nav pienācīgi pildījusi. Pēdējais maksājums veikts 2008.gada 2.jūnijā 15,49 latu apjomā.

No lietas materiāliem – bankas iesniegtā parāda aprēķina redzams, ka izmantotā un neatmaksātā aizdevuma pamatsumma uz prasības celšanas brīdi ir 328,29 lati (300 lati kā kredīta limits un 28,29 lati, kā kredīta limita pārsniegtā summa).

Pušu noslēgtā līguma 13.3 punktā noteikts, ka Banka ir tiesīga izbeigt līgumu vienpusējā kārtībā, ja klients nepilda savas saistības saskaņā ar līguma noteikumiem.

Latvijas Civillikuma 1589.pantā noteikts, ka vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi pielīgta.

Prasītājs izmantojis pielīgtās tiesības un pēc sniegtā paskaidrojuma tiesai vienpusēji izbeidzis līgumu 2010.gada 7.oktobrī, slēdzot kredīta pieeju.

Prasītājs aprēķinājis kapitāla izmantošanas procentus, ko puses pielīgušas saskaņā ar spēkā esošiem tarifiem 1,99% apmērā.

Latvijas Civillikuma 1756.pantā noteikts, ka pienākums maksāt procentus pamatojas uz tiesisku darījumu vai uz likuma. Puses atbilstoši līguma noteikumiem bija vienojušās par procentu likmi. Latvijas Civillikuma 1763.panta 1.daļa procentu apmēru ierobežo ar pamatkapitāla lielumu. Konkrētā gadījumā procentu apjoms nesasniedz pamatkapitāla lielumu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 1753.pantam, ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kura dodama par kādas naudas summas atvēlējumu vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Prasītājs aprēķinājis nolīgtos procentus 131,74 latu apjomā par laika periodu no 2006.gada 30.decembra līdz 2010.gada 6.oktobrim 131,74 latu apjomā, bet pēc aprēķina to apjoms ir 132,48 lati (300,00x21,48% gadā/360X736 dienas =132,48 lati).

Ņemot vērā, ka civiltiesībās darbojas dispozivitātes princips, prasītājam ir tiesības uz prasījumu mazākā apmērā.

Prasītājs aprēķinājis līgumsodu par neatļautā kredīta 28,29 latu (pārsniegtā kredīta limita) izmantošanu 34,70 latu apjomā, bet samazinājis tā apjomu līdz 28,29 latiem, un par ikmēneša maksājuma kavējumu 293,59 latu apjomā par laika periodu no 2008.gada 1.oktobra līdz 2010.gada 6.oktobrim kopējā līgumsoda summā 321,88 lati (28,29+293,59=321,88 LVL).

Latvijas Civillikuma 1716., 1717.pantā noteikts, ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest par saistības pienācīgu neizpildi un to var pievienot katram līgumam.

No lietas materiāliem redzams, ka līgumsoda procentu apmērs noteikts 0,25% par katru maksājuma kavējuma dienu no kavētās maksājuma summas pēc līguma 5.11 punkta, kā arī par neatļautā kredīta izmantošanu pēc līguma 5.10 punkta 0,167% dienā.

Nosakot prasītāja tiesības uz līgumsodu tiesa ņem vērā līgumsodam noteiktās funkcijas- sodīšanas un zaudējumu atlīdzināšanas funkciju. Kā zaudējumu atlīdzināšanu līgumsoda apjomā prasītājs prasību nav cēlis.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2005.gada 26.janvāra spriedumā lietā nr.SKC-48 veikta atsauce uz Eiropas Padomes Ministru komitejas 1978.gada 20.janvāra pieņemto rekomendāciju ``par soda klauzulu civiltiesībās`, kurā rekomendēts ievērot principus: soda klauzula ir jebkurš līguma punkts, kas paredz par pamatsaistības neizpildi pienākumu apsolītājam (parādniekam) maksāt naudas summu kā soda naudu vai kompensāciju.

Secināms, ka konkrētās lietas ietvaros līgumsods veicis sodīšanas funkciju un prasot līgumsodu lielākā apmērā nekā pamatparāds, līgumsods vērtējams, kā nesamērīgs Patērētāju tiesību aizsardzības likuma juridiskās domas izpratnē. Tas ir samazināms par ½ daļu un nosakāms 160,94 latu apjomā (321,88:2=160,94 LVL).

Tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji 620,97 latu apjomā – pamatparāds 328,29 lati, līgumiskie procenti 131,74 lati, līgumsods 160,94 lati.

Atbilstoši ES Padomes Regulas (EK) 974/98 (1998.gada 3.maijs) par EURO ieviešanu 1.pantam, EURO ieviešanas kārtības 4.panta 2.daļai, piedzenamās summas un tiesas izdevumu apmērs nosakāms EURO vienībās lata attiecībā 1:0,702804.

Līdz ar ko piedzenams parāds EUR 883,56, tai skaitā neatmaksātais pamatparāds EUR 467,11 (kredītlimits EURO 426,86 ((300,00LVL:0,702804=426,86 euro un pārsniegtais limits EUR 40,25 (28,29:0,702804=40,25 euro)), nolīgtie kredīta procenti EURO 187,45 (300,00LVL:0,702804=187,45 euro), līgumsods EURO 229,00 (160,94LVL:0,702804=229,00 euro).

No lietas materiāliem redzams, ka prasītājs 2010.gada 20.oktobrī iesniedzis tiesā pieteikumu par saistības piespiedu izpildi brīdinājuma kārtībā, bet ar Ogres rajona tiesneses 2010.gada 26.novembra lēmumu lietā nr.3-12/1827 tas atstāts bez izskatīšanas, jo parādnieks nav vēlējies saņemt sūtījumu. Minētās lietas ietvaros nomaksāta valsts nodeva 15,77 lati.

No lietas materiāliem redzams, ka prasītājs ceļot prasību nomaksājis valsts nodevu 117,29 latus jeb EUR 166,89 (117,29:0,702804=166,89 euro, 101,52 latus prasības kārtībā un 15,77 latus saistību izpildes brīdinājuma kārtībā), kā arī nomaksājis ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 latus jeb EUR 4,70 (3,30:0,702804=4,70 euro).

Augstākās Tiesas Senāta 2013.gada 30.janvārī tās spriedumā nr.SKC – 644/2013 izteikta atziņu, ka līgumiskie procenti un līgumsods gadījumos, kad līdzēji tiesīgi atkāpjas no līguma, ir atlīdzināmi līdz brīdim, kad līgums beidz pastāvēt. Atkāpjoties no līguma vairs nepastāv līgumisks (juridisks) pamats piemērot bijušā līguma nosacījumus par līgumiskajiem procentiem un līgumsodu. Kreditora vienpusēja atkāpšanās no līguma nozīmē iepriekš noteikto aizņēmējam labvēlīgo aizdevumu atmaksāšanas noteikumu anulēšana. Aizņēmējs zaudē tiesības prasīt ievērot viņam labvēlīgos noteikumus par pakāpenisku aizdevuma atdošanu. Savukārt prasītājam rodas tiesības prasīt likumisko procentu piedziņu, jo kapitāls atrodas joprojām pie aizņēmēja.

No judikatūrā paustās atziņas secināms, ka prasītājam bijušas tiesības uz likumisko procentu aprēķinu un piedziņu sākot no 2010.gada 8.oktobra, bet to apjomu prasītājs nav aprēķinājis un nav lūdzis piedzīt.

Atbilstoši Latvijas Civilprocesa likuma 34.panta 1.daļas ``a`` apakšpunktam no atbildētājas par labu prasītājam piedzenama valsts nodeva EUR 132,54 (15% no 883,56=132,54 euro), ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 4,70, kopā EUR 137,24.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.^{1} pantam, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei. Tiesa atzīst, ka atbildētājai daļā par tiesas izdevumu piedziņu, nosakāms desmit dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei rēķinot no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 195., Civillikuma 1765.pantam, prasītājam nosakāms tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6% gadā no pamatparāda.

Ņemot vērā minēto un vadoties no Latvijas Civilprocesa likuma 2., 4., 5., 8., 10., 34., 37., 39. 41., 193., 194., 195., 204.[1] panta, 250.[25] panta

tiesa nosprieda:

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu AS ``NORVIK BANKA``, reģ.nr. 40003072918, juridiskā adrese Ernesta Birznieka –Upīša iela 21, Rīga, LV-1011, parādu EUR 883,56 (astoņi simti astoņdesmit trīs euro un piecdesmit seši centi), tai skaitā neatmaksātā pamatsumma EUR 467,11 (četri simti sešdesmit septiņi euro un vienpadsmit centi), līgumiskie procenti EUR 187,45 (viens simts astoņdesmit septiņi euro un četrdesmit pieci centi) par laika periodu no 2008.gada 1.oktobra līdz 2010.gada 6.oktobrim, līgumsodu EUR 229,00 (divi simti divdesmit deviņi euro) par periodu no 2008.gada 1.oktobra līdz 2001.gada 6.oktobrim, kā arī piedzīt tiesas izdevumus EUR 137,24 (viens simts trīsdesmit septiņi euro un divdesmit četri centi).

Prasību noraidīt daļā par līgumsoda EUR 160,94 (viens simts sešdesmit euro un deviņdesmit četri centi) piedziņu.

Noteikt /pers.B/visu piespriesto maksājumu labprātīgas nomaksas termiņu – 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Par labu Bankai piespriesto maksājumu ieskaitīt AS ```NORVIK BANKA`` kontā nr.LV03LATB0000VIVAKARTE, SWIFT LATB LV22, saistības pēc līguma nr.VK10020347.

Atzīt Bankas tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6% gadā no pamatparāda (EUR 467,11), nepārsniedzot pamatkapitāla apmēru.

Spriedums apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesā nav pārsūdzams.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā trīsdesmit dienu laikā no faktiskā sprieduma sastādīšanas dienas - 2014.gada 5.marta – Augstākās tiesas Civillietu departamentam, kasācijas sūdzību iesniedzot Liepājas tiesā.

Tiesnese A.Pomerance